

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Nădejdea Bisericii ortodoxe în Majestatea Sa Regele nostru Carol II.

De: Dr. GRIGORIE GH. COMȘA, Episcopul Aradului.

Distinsul publicist bisericesc Dr. Teodor Păcescu în «Noua Revistă Bisericească» pe Septembrie 1930 scrie un articol de fond despre «Regele Ortodox și Biserica Națională». Dl Păcescu spune că biserica trebuie salvată de politicianism, solidaritatea ierarhică trebuie înfăptuită și fiecare cleric să se încadreze în noțiunea generală a Bisericii.

Dl Păcescu se întreabă: «Lucrul acesta nu-i tocmai așa fără importanță, cum s'ar părea, văzându-se lucrurile dela suprafață.

Dacă deci nu avem o concepție despre Biserica unitară, centrală, deasupra oamenilor și a împrejurărilor vremelnice, dacă nu avem o solidaritate generală a clerului de mir între el și cu interesele generale ale bisericii sub această înfățișare; dacă nu avem o solidaritate a clerului inferior cu clerul superior; dacă nu avem aceeași solidaritate la clerul superior, isvorată din aceeași concepție despre o biserică unitară, generală, între toți și peste toți, cum o să fie posibilă manifestarea unei necesități de comandament central, cum o să se nască sentimentul și dispoziția încadrării în acel comandament, nu ca organ de supunere, dar ca organ de executare a dispozițiilor acelui comandament?»

Cel ce pune această întrebare găsește și nădejdi de realizare.

«Noi creștinii ortodocși ne punem toate nădejdiile în credința națională ortodoxă a Maiestății Sale Regelui Carol al II-lea...

Majestatea Sa Regele nostru ortodox Carol al II-lea, prin credința Sa ortodoxă este legat deapănarea și pentru vecinicie cu neamul nostru românesc ortodox.

Pentru toate celelalte naționalități din stat Majestatea Sa este rege politic.

În această calitate Majestatea Sa, Regele Țării, va fi deopotrivă sprijinitor și binevoitor.

Pentru noi, ortodocșii, Majestatea Sa este Regele nostru ortodox.

Noi vom trăi deapănarea laolaltă cu Majestatea Sa și cu Augusta Sa familie ortodoxă.

Pe pământ și în cer suntem deapănarea uniți. La bine și la rău, în primejdii și în bucurii, Majestatea Sa se va ruga cu noi, în acelaș graiu al neamului nostru, la aceleaș sfinte icoane, în aceleaș sfinte locașuri. Vom trăi și vom muri împreună, toți ortodocșii.

Majestatea Sa Regele nostru ortodox face parte, ca cel dintâi credincios ortodox, din sufletul nostru național ortodox».

Așa grăiește dl Păcescu. Dânsul așteaptă ca Majestatea Sa Regele să se sprijinească pe conștiința națională ortodoxă a laicilor.

Frumoasă nădejde este aceasta. Frumos este să știm că ortodoxia sub egida Maiestății Sale poate înfrăți popoarele țării, că ortodoxia poate îmblânzi și moraliza sufletele. Eu meditez adânc și de multe ori asupra acestei nădejdi, de care leg o credință personală. Cred și sunt neclătinat în credința mea că Majestatea Sa Regele Carol al II-lea așteaptă dela noi muncă solidară, mai ales dela conducătorii bisericii. Noi cârmuitorii Bisericii ne aflăm în fața unei așteptări regale.

Maiestatea Sa cu prilejul serbărilor aniversare din Cluj în Oct. 1930 a spus că munca e și o credință sfântă, iar în 4 Dec. 1930 la depunerea jurământului elevilor școlii de infan-

terie Nr. 1 din București a vorbit despre Atotputernicul Dumnezeu. De câte ori descinde în popor, luând parte la solemnități culturale și naționale M. Sa dă Bisericii cinstea cuvenită!! Ajung aceste constatări spre a ne convinge de dragostea nețărmurită a M. Sale Regelui pentru Biserică și viitorul ei.

În mesajul regal din Noemvrie 1930 Majestatea Sa Regele nostru Carol al II-lea a relevat și importanța Bisericii, pentru ceea ce I. P. Sf. nostru Patriarh în cuvântul rostit la Senat în 29 Nov. 1930 l-a mulțumit Majestății Sale.

La această dragoste a M. Sale trebuie să alipim noi una din cele mai elementare condiții ale propășirii Bisericii: să fim ucenici ai lui Hristos!!! Proba uceniciei este iubirea dintre noi: «Întru aceasta vor cunoaște toți că ai Mei ucenici sunteți, de veți avea dragoste între voi» (Ioan 13 v. 35).

De noi depinde deci să se realizeze nădej-dile M. Sale. Să fim ucenicii Domnului.

Credința care lucrează.

Un misionar european, ducându-se într-o țară păgână din regiunea Ecvatorului, povesti la câțiva oameni că, în țara lui, apa se întărește iarna, de poate trece peste ea și un elefant. Acei oameni, cari nu văzuseră altă apă decât caldă, și uneori aproape fierbinte, socoteau lucrul acesta de neputință. Dar fiind că cunoșteau pe misionar ca un om drept și sincer, au crezut în cuvântul lui, socotindu-l adevărat. Deci dacă punem temeiul pe cuvântul unui om de onoare, cu atât mai mult trebuie să credem în acel al lui Dumnezeu.

Ce folos însă numai să crezi dar să lucrezi așa ca și cum nimic nu ar decurge din credința ta?

Este un fapt recunoscut că nu poate exista o viață creștină adevărată individuală sau colectivă decât într'un mediu creștin. Nu putem spune că suntem creștini dacă facem ca ofițerii de pe un vas, cari se adunau la rugăciune cu N. T. în mână pe bordul vasului, în timp ce dedesupt sclavii mureau sfârșiți de munca vâslitului.

Pentru conducerea noastră în această viață noi trebuie să alegem calea lui Iisus Hristos. Dacă noi credem că Dumnezeu s'a întrupat în carnea omenească, atunci eternul și pământescul nu sunt așa de departe, ci unul prezent în celălalt. Viața spirituală poate fi exprimată minunat. Ea trebuie să conducă forțele materiei și să aducă preferențele dorite.

Pentru a schimba mediul și inima trebuie să lucrăm deodată și pentru inimă și pentru lumea externă. Și vom izbuti în această lucrare dacă avem în noi iubirea față de oameni, cum a avut-o Iisus Hristos.

Toată viața noastră este expresiunea caracterului nostru în raport cu oamenii, cu societatea în care trăim.

Prima datorie practică a unui creștin este de a vedea ce lumină aruncă credința lui asupra complexului de legături personale în mijlocul căruia se găsește zilnic, și apoi de a încerca să meargă în acea lumină. Omul care afirmă că el își are familia sa, ocupațiunea sa, politica sa și religiunea sa, și nu permite ca să le amestece, încearcă imposibilul. Gheorghe de ex. este fiu al bisericii, cetățean al statului, tată, comerciant, soț și fiu. În toate acestea el este Gheorghe, un singur om și în toate el ar trebui să se poarte ca un fiu al bisericii, ca un creștin. Iar ca tată creștin, cu credința creștină în inimă, ce are el de spus despre restrângerea numărului copiilor? Ca om de comerț trebuie el oare să-și lase credința creștină acasă când se duce la prăvălie? Ca consumator trebuie el oare să încurajeze trândăvia, aruncând banii în mâinile speculatorilor cari fug de munca cinstită? Ca cetățean, ca alegător nu trebuie oare să se întrebe care candidat va reprezenta mai bine punctul credinței sale?

Omul care vrea să fie bun creștin, omul care pretinde că are credință în Iisus Hristos, nu poate fugi de lumea în care trăește, nu poate să-și izoleze credința, mărginindu-se la sine și la cercul îngust al familiei și ocupației sale. Sau ce folos aduce un pustnic care se izolează de lume și cu nimic nu contribuie la îmbunătățirea ei?

Dacă ne numim aderenți ai lui Hristos și purtăm numele Lui, trebuie să-l imităm și în viață. El n'a fugit de lume, ci a trăit în mijlocul ei și în fața tuturor categoriilor de oameni, și pretutindeni s'a arătat același Fiu al lui Dumnezeu și același Fiu al Omului. Viața lui Iisus ne arată două puncte caracteristice: 1) El însăși a practicat absolut deplin credința Lui și 2) a îndemnat și pe alții să facă la fel. El a restabilit raportul omului cu Dumnezeu și raportul dintre oameni. El ne învață că dacă două părți certate, merg pe drum la judecată, este mai bine dacă chiar în ultimul moment, la ușe se întorc și se împacă trebuind să facă dovada credinței lor. El a cunoscut că *suspiciul* este răul cel mare al societății umane și a zis: «Dece vezi gunoiul din ochiul fratelui tău, iar bârna din ochiul tău nu o vezi?» Iisus Hristos nu a suspectat și n'a în-

josit pe nimeni, el a crezut pe toți oamenii, chiar și pe Iuda, pe care l-a iertat. Iată fapta lui Iisus!

A întâmpina răul cu dragoste nu este un lucru ușor, nu este o pasivitate, ci cheltuirea unei formidabile energii salvatoare, rezultată din credința activă.

Ce rămâne oare omului de făcut când Iisus ne-a învățat că avem un Tată ceresc și noi nu suntem unii față de alții decât frați? Aceasta este credința creștină: Dumnezeu Tată și oame-nii fii Lui! Din adevărul acesta al credinței tre-bue să decurgă faptele iubirii lui Dumnezeu și aproapelui.

Credința noastră creștină nu este adevărată dacă ea nu lucrează așa cum a lucrat prin Iisus Hristos și cum a lucrat în lumea păgână trans-formându-o complet.

Credința creștină transformă inima și soci-etatea. Nu ne putem numi creștini dacă nu a-vem această credință, care să lucreze la încreș-tinarea noastră și a societății în care trăim.

Credința creștină lucrează în noi, în familie, în societate. Credința creștină lucrează în toate manifestările vieții umane.

Noi însă nu-i ascultăm glasul. Impărăția lui Dumnezeu ar fi în mijlocul nostru dacă în toate lucrările noastre noi am lucra cu inima creștină.

Inima creștină face loc și considerațiunii al-tuia, și interesului altuia și averii și buneii stări a altuia, căci inima creștină nu cunoaște decât dragostea aproapelui.

Omul nu este aceea ce este decât în raport cu alți oameni.

Creștinul nu este creștin prin ceea ce a făcut pentru sine, ci prin ceea ce a făcut pentru alții, prin felul cum a lucrat lumina credinței lui a-supra altora.

Credința care lucrează este credința veșnic trează în noi, la orice lucru am fi. De ne că-sătorim și avem credință, nu ocolim sf. biserică! Dacă suntem profesori de fizico-chimice, geolo-gie și credința noastră nu este adormită, nu scrinim mintea tineretului! De suntem în dre-gătorii și credința noastră este vie, nu năpăstuim și nu nedreptățim pe nimeni, orice alte interese ar interveni.

Credința adevărată creștină lucrează în noi totdeauna și pretutindeni, făcându-ne a nu uita nici când că suntem creștini.

Esti laic sau față bisericească?

Sf. Apostol Pavel apelase odinioară la con-știința Corintenilor și le-a adus aminte că ei sunt casa cea sfântă alui Dumnezeu (I-Cor. 3.

v. 16-17). Biserica este deci un templu al lui Dumnezeu și fiecare credincios este o piatră vie a acestui edificiu, întrucât Duhul lui Dumnezeu locuște în întregul edificiu și în fiecare parte a lui. Plenitudinea puterii acestui edificiu a fost dată de Mântuitorul sfinților Apostoli și ajutăto-rilor lor. Puterea idactică, sfințitoare (sacramen-tală) și cea jurisdicțională s'a dat ierarhiei, dar acelaș Pavel zice că toți creștinii formează corpul lui Hristos, adică biserica (I. Cor. 12. 23), deci au și ei drepturi. În familie și școală ei pot și trebuie să propage adevărul creștin sub su-pravegherea episcopului, la hirotonia preoților și laicii se roagă cu episcopul ca să vină darul Duhului sfânt peste cel ce se sfințește, iar la sf. Liturgie se roagă cu preotul pentru daruri-le aduse, ca să vină asupra lor Duhul sfânt.

Laicii au rol la administrarea averilor bi-sericești și la alegerea ierarhiei. În biserica or-todoxă română $\frac{2}{3}$ părți din membri corporații-le bisericești sunt laici. Atunci dar de ce în-treb eu: ești laic sau față bisericească? Este limpede că numai preoții au puterea legării și deslegării, iar rolul laicilor este bine precizat în cadrul organizației bisericești. Repet deci cari sunt motivele că ni-am pus întrebarea de mai sus? De o vreme încoace aripile unui criticism fălfâe spre tot ceea ce este viața bisericească. Persoane și instituții sunt așezate sub bisturiul nemilos al tuturor celor ce au uitat dictonul: Doctore, vindecă-te pe tine însuși!

Nu punem la îndoială bunacredința a celor mai mulți dintre cenzorii mprovizați ai moravuri-lor noastre bisericești. Nici nu visăm că am fi ajuns la mult dorita înălțime a vieții creștine, ci că doar ne nizuim spre ea. Dar noi n'avem un cler mai rău, ba chiar mai bun decât alta confesiuni, însă criticile aduse clerului fără mă-sură, sunt de natură a face să se acrediteze convingerea ca și cum numai clerul ar purta vina stărilor religioase-morale și sociale de azi.

Clerul și poporul împreună formează tru-pul lui Hristos, care este Biserica. Precum deci între mădulele trupului nu este îngăduit să fie desbinare, astfel nici în biserică (I. Cor. 12 v. 25). Ochiul, urechea, picioarele, capul, toate își au menirea lor. Menirea piciorului nu este a se răsvrăti împotriva capului.

Dar să admitem că nu există nici o ne-mulțumire față de unii clerici: că întrelăsările clerului există, nu neagă nimeni; că ele tre-bue să dispară, acesta este un deziderat legitim, dar toate acestea nu ating în sine datoria laicilor de a-și cunoaște rolul lor și a-l îndeplini. Ad-mitem că o pildă rea a clerului este dezastru-oasă, dar credem că chiar unde există aseme

nea scăderi laicii conștiinți vor da sprijin bisericei nu numai pe calea criticei, ci îndeplinindu-și datoriile impuse de poziția lor în biserică. Eu unul aștept dela laicii noștri mai mult duh militant, mai multă râvnă, o muncă doveditoare a dragostei față de biserică. Iubirea către biserică se manifestă prin fapte.

Iată pentru ce milităm ca fiecare să-și facă datoria în biserică, laicul și preotul deopotrivă.

In golul moral de azi fâlfăie aripile negre ale unor presimțiri nu tocmai favorabile duhului creștin. În Elveția comuniștii fac cea mai deșanțată propagandă împotriva religiei, în Germania preoții sunt maltratați pe stradă, în Rusia știm ce este. Atunci deci cu toți la datorie.

Laicii pot ține conferințe de conținut religios-moral, luminând mulțimile și evitând în discursurile lor politice orice ar înstreina de credința religioasă. Prin presă și alte mijloace să propage necesitatea intenzificării învățământului religios în școli, cerând sporirea orelor de religie; să sprijinească munca preoților activi, ca ei să nu rămână singuri, să cerceteze adunările bisericești în cari sunt membri, să se înscrie în corurile bisericești, să premeargă cu pilda cercetând biserică și împărtășindu-se cu sfintele taine. În familie să facă educație creștină copiilor până la vârsta școlară; aproape toți părinții participă la examenele de gimnastică ale fiilor lor! Câți dintre cei cari critică biserică s'au dus și la un examen de religie al fiilor lor?

Statutul de organizare al bisericei ortodoxe prevede înființarea de comitete pentru înzestrarea și înfrumusețarea bisericei. Tu intelectual român ortodox ești în drept a cere în adunarea parohială ca imediat să se ia măsuri pentru înființarea acestor comitete acolo, unde nu sunt. Asemenea comitete (art. 52 al Statului pentru organizarea Bisericii ort. rom) se pot înființa pentru ajutorarea școlarilor săraci, pentru ajutorarea orfanilor, pentru cercetarea bolnavilor etc. De ce adevărat nu s'ar putea înființa asemenea comitete în tot locul și membri lor să adune mijloace pentru ajutorarea celor lipsiți etc?? De ce nu s'ar putea înființa comitete misionare pentru apărarea credinței??

Vrem să muncim cu voi, cu laicii, și știm că sunteți gata a ne ajuta. Atunci apropiați-vă de preoții voștri, încurajați-i cu un cuvânt și le veniți în ajutor. Arătați-le că doriți a-i sprijini efectiv. Și în felul acesta lucrurile se vor schimba. În locul criticei negative să între deci munca pozitivă și lucrurile se vor schimba. Chiar cel mai activ preot încă îi trebuie o atmosferă prielnică de muncă. Voi, iubii intelectuali, ajutați

să se creieze această atmosferă. Preotul are nevoie de colaboratori. Altcum toate instrucțiile și ordinele dela autoritatea lui superioară bisericească rămân simple himere. Un comandant are nevoie de soldați. Înrolați-vă, iubii intelectuali, în șirul luptătorilor pentru biserică!!! Vă chiamă poporul nostru blând, a cărui ființă s'a plămădit în flacăra credinței ortodoxe, caracterizat prin o nespusă bunătate și regenerat prin forța iubirii creștine.

Ce trebuie să știe intelectualii cu situații în Biserică?

Prea Sfințitul Episcop Vartolomei al Râmnicului în 7 Oct. 1930 a ținut o cuvântare la congresul preoțesc oltean al societății «Renașterea» la Turnu-Severin. Deci s'a adresat unui cerc de preoți. Eu unul socotesc că laicii noștri, cu situații în biserică, numai câștig pot avea, cunoscând ideile din acea cuvântare. Deci reazumăm.

Biserica trebuie să asigure drumul sigur al omului pentru credința neclintită în Dumnezeu și să rezidească pe om după modelul Mântuitorului. Aceste atribute ale Bisericii nu le putea lua statul, care se ocupă cu existența materială, pământescă a omului. Agricultură, industrie, comerțul, învățământul, armata, etc. sunt de resortul statului. Cultura încă nu poate lua atributele Bisericii, și mare adevăr este ceea ce spune P. Sf. Vartolomeiu.

Căci Biserica — știm cu toții — și-a avut și își are descoperitorii, inspirații, cugețătorii și luptătorii ei speciali, cari luptă pentru triumful sentimentului religios în lume. Acest argument al nostru, contribuie să lumineze mai bine adevărul, că Biserica în activitatea ei nu poate fi înlocuită prin nimic. Pe de altă parte, nici o separație de ea nu ar duce la vre-un rezultat bun.

P. Sf. Vartolomeiu constată că în Franța, după separație, a reluat colaborarea cu Biserica. Și aici remarcăm ceea ce mulți intelectuali nu ar trebui să uite. *Biserica a omogenizat sufletul poporului prin aceeaș credință, prin moravuri și obiceiuri creștine, cari au devenit o ereditate firească a Românilor.*

Cartea românească tipărită, de Biserică a produs unitatea limbei.

Considerentele acestea ridică prestigiul Bisericei și P. Sf. Episcop de Râmnic se simte îndemnat să ceară clerului a contribui la direcționarea sănătoasă a culturii profane de azi,

care e materialistă, se întemeiază pe rațiune și pe simțuri. Ce se facă deci clerul? Să producă conștiința răspunderii în oameni și să deschidă resorturile dragostei creștine. Numai elementul moral poate înlătura răul și poate garanta virtuțile.

Și acum câteva reflecții. Intelectualii noștri sunt obicinuți a crede, că tot ceea ce se vorbește la congrese preoțești, bisericesti, se adresează numai preoților. Noi avem deci datoria să invităm frățește pe intelectuali a se preocupa și ei de marile probleme ale Bisericii. În discursul amintit, se face amintire de omogenizarea sufletului românesc prin biserică, de rolul bisericii în trecutul nostru. Laicii noștri, membri ai adunărilor parohiale, protopopești, eparhiale și congresuale, ar putea deci să învețe că au datoria să sprijinească biserica în strădaniile ei. Mulți laici sunt deputați, senatori, au slujbe în stat. Toți aceștia trebuie să se ridice cel puțin cu un cap asupra celorlalți credincioși, lăsând urme vizibile despre munca lor.

Nivelul comun este pentru cei fără demnități în biserică. Pentru cei cu demnități se așteaptă ca ei să realizeze mai vizibil și perceptele creștine. Biserica se ridică prin cei din fruntea ei. Dar intelectualii să nu atribue numai clerului datoria pildei bune. Dar mai avem de spus și alte lucruri pentru laicii de frunte.

Activismul ortodox.

De † Grigorie Episcopul Aradului.

Urzeala gândurilor celor mai sfinte și a simțirilor celor mai alese începe să pătrundă în viața noastră bisericească. Ar fi greu să stabilim în ce măsură este pătrunsă și întreaga noastră viață publică de urmările acestui activism sănătos. Dar activismul există. Și avem bucuria să putem spune că cultura românească, cel puțin în parte, este pătrunsă de ideea de Dumnezeu.

În orașul Arad, o mulțime de profesori universitari țin conferințe de cuprins istoric-cultural-științific și mărturisesc, că aproape toți conferențiarilor rostesc cu mândrie numele lui Dumnezeu. Îmi place să cred că și în alte orașe se poate constata fenomenul acesta. Intimitatea nemincinoasă a conștiinței noastre ne împune să mărturisim, că faptele de mai sus sunt de natură să fortifice optimismul nostru sănătos. N'avem nici un motiv să fim atrași de mirajul acțiunii și mișcării din alte biserici.

Suntem, slavă Domnului, și noi o Biserică unitară pe întreg cuprinsul Țării, începând dela organizațiile parohiale și până sus la centrul

Patriarhiei noastre. Câteva precizări vor ajuta să ilustrăm optimismul nostru. Țăranii de prin sate citesc Sfânta Scriptură și diferite broșuri religioase. Tineretul se organizează în Societatea „Sf. Gheorghe,” caritatea face minuni, căci avem cazuri când creștinii ortodocși, într-o singură zi, au colectat în biserici zeci de mii de lei pentru a procura animale de tracțiune pe seama celor năpăstuiți de grele încercări.

Ar fi nespus de trist să nu constatăm la noi în biserică un progres real. Trăim doar în secolul luminii, când cunoștințele de tot felul străbat prin radio cu iuțea fulgerului. Ar fi dureros să constatăm progres numai pe terenul științelor profane și al tehnicii. Noi laudăm invențiile cele mai minunate, cari s'au descoperit în ultimul timp, dar tocmai din pricina aceasta să nu neglijăm a remarca și progresul pe teren religios-moral.

În sate există sfaturi ale păcii, cari împacă pe credincioșii între cari s'au ivit nemulțumiri. Da, este adevărat că după războiu nemulțumirile sunt mari, însă nu trebuie să uităm că Biserica prin întocmirile ei, chiar în butul acestor stări postbelice, acționează împăciuitoare și cu isbândă.

Nu ne mirăm, dacă în Ianuarie sau în Februarie este câte o zi frumoasă. De aici încă nu urmează că am intrat în primăvară, dar când vedem zilele frumoase ale luni Martie, atunci cu temei deducem că primăvara este aproape. Ei bine! cu toată îndrăzneala trebuie să accentuăm că Biserica noastră nu este în preajma unor zile senine și frumoase de Martie, ci se găsește în plină primăvară.

Avem preoți, cari au înființat până și farmacii în parohiile lor. Bolnavii, săracii, năpăstuiții sunt ocrotiți și peste tot preoții ajută oriunde se poate face ceva în numele lui Hristos. Preoții noștri își lasă acasă năcazurile, soțiile și pruncii și merg în sate îndepărtate, ca să predice pe Hristos. Ei țin cercuri religioase, țin sfaturi intime și chibzuesc cele mai bune mijloace pentru punerea în evidență a doctrinei lui Iisus.

Undeva s'a spus că clerul romano-catolic ar fi la o înălțime amețitoare și că acest cler ar avea sfinți de data cea mai recentă. Dar trebuie să se știe că nu este în preocupările ortodoxiei să decreteze sfinți cu miluita.

Vice-președintele unei universități din America, d-l E. Walsh dela universitatea din Georgetown, venind din Rusia a spus: că arhiepiscopul ortodox de Perm a fost înmormântat de viu, după ce i s'au scos ochii; episcopul de Belgorod a fost aruncat într'o

groapă cu var nestins, murind acolo în chinuri cumplite, episcopul de Iurief a fost ucis cu baioneta, tăindu-i-se nasul și urechile; arhiepiscopul de Veronej și 160 preoți au fost spânzurați în fața Altarului. Asupra multor preoți desbrăcați de haine, s'a turnat apă în timp de ger cumplit, până ce bieții preoți au murit cuprinși de sloturi groase de gheață.

Ah, acești mucenici, nu pot aslăzi să strige ce au avut de suferit! Aureola sfințenie nu se flușură în fața nepăsării omenești.

Dar am putea să amintim multe din realizările activismului ortodox. Aproape toate episcopiile noastre au tipografii proprii, publicând reviste, foi și broșuri. Ca unul care cunosc de aproape activitatea presei noastre bisericești, remarc aici că avem azi 66 reviste și foi bisericești ortodoxe în România. Avem o revistă nouă, revista „Misionarul” din Chișinău, care are corespondență cu întreaga creștinătate ortodoxă. Toți patriarhii ortodoci au binecuvântat ivirea acestei reviste.

De sigur că s'ar putea scrie o carte întreagă despre realizările noastre ortodoxe, dar ajung și dovezile aduse spre a se vedea că optimismul nostru este justificat.

Dar este totuși de accentuat un adevăr important. Religiozitatea profundă a poporului nostru este cea mai sublimă însușire a lui. Noi niciodată nu am căutat să convertim pe alții, înainte de a ne converti noi. Ortodoxia se întemeiază pe bunătatea, pacea și dragostea creștină, iar nu pe fanatismul religios intolerant și exclusivist. Ortodoxia este o adâncire a vieții, iar nu o cucerire de suprafață a ei. Ortodoxia nu consistă în recunoașterea unei persoane de Cap văzut al Bisericii, ci în recunoașterea lui Hristos de centru al vieții noastre.

De ce scriem noi acestea? Ca să înlăturăm pesimismul ucigaș. Căci cu pesimismul nu se face apostolat și un pesimist nu poate să rămână Apostol. Sf. Pavel zice: „Cele slabe ale lumii a ales Dumnezeu ca să rușineze pe cele tari” (I Cor. 1 v. 27). De aceea zice acelaș mare apostol: „Pentru aceea binevoesc întru neputințe, întru defăimări, în nevoi, în goane, în strămătorii pentru Hristos, căci când slăbesc, atunci sunt tare” (II Cor 12).

Dovezile noastre sunt deci grăitoare, Biserica noastră a trecut numai prin bârfiri. Au fost și sunt unelte ale lui Satana, cari au interes să o defaimă, dar noi avem datoria să curmăm manoperile ascunse. Acolo unde catolicismul este mai în floare, în Italia, nu există țărani mai buni și nici așa de buni ca țărani ortodoci. Atunci de ce să stăm noi indiferenți

în fața celor cari numai laudă alte confesiuni, iar ortodoxia, în cel mai bun caz, o privesc cu nepăsare?!

Este timpul suprem să încete bârfitorii!! Căci una se știe! Sub disciplina aparentă a confesiunilor străine, multe se ascund! La noi cel mai mic păcat, cea mai neînsemnată abateră, este publicată lumii, că vezi, Doamne, nimic bun nu ar fi la noi! O! Inamicii ar voi să stea lângă sferiul nostru!

Drept aceea să trecem odată din starea celui ce ascultă cântări de prohodire pe socoteala noastră. Și fiindcă mă vezi întreba ce este de făcut, în cele următoare indic cele mai importante lucruri de făcut. Mai întâi de toate să ne refacem optimismul pierdut. Să privim în față realitățile vieții noastre, să nu uităm că azi există un criticism exagerat, un duh de supărare, iar nu de zidire. Auzind deci criticile aduse Bisericii, să știm că avem a face ori cu oameni neorientați, sau cu oameni răuvoitori, ori în cel mai bun caz, lipsiți de tact.

Organizările de ordin extern, din alte Biserici, pot să fie înșelătoare. În interior pot fi o mulțime de neajunsuri necunoscute ochiului profan, mai ales că este și sistemul de a ascunde până și cel mai mic defect. Adevărul acesta să nu-l uite observatorii vieții bisericești. Noi privim cu cea mai mare simpatie observările obiective, întemeiate pe bună credință, dar oșândim prefăcătoria, fățărnicia, falsitatea.

Calea de urmat pentru noi, apostolii muncii, este aceea de a ne pune în slujba lui Hristos cu toată tăria, simțind necesitatea de a lucra sincer, unde suntem puși. Când vedem că un preot realizează un nou program de muncă, să nu-l privim cu neîncredere, ci să-l imităm, să-l ajutăm în munca lui. Neîncrederea în cei ce avem datoria a mai face, să nu se înrădăcineze în sufletul nostru.

Munca altora să o cinștim, truda, ostenele, dorințele, aspirațiunile nobile, sunt sfinte comori vrednice de considerație. Ortodoxia este în funcție de credința noastră în vitalitatea ei. „Pe voi înșivă ispitiți de sunteți întru credință” — zice Sf. Apostol Pavel (II Cor. 13 v. 5).

În consecință să avem credință în muncă, în năzuințele noastre sfinte. Unii spun: este nevoie să mobilizăm toate forțele noastre pastorale și misionare. În lucrarea mea „În slujba misionarismului ortodox” — am arătat cece se face azi la noi în Biserică, pe teren misionar. Acolo am arătat că s'a început o vie mișcare misionară la noi în Biserică. Am pornit dela realități și cu realități am dovedit pe larg în acea carte, că râvna ortodoxă la noi este o

certitudine, iar religiozitate, un fapt neîndoios. Aici aş mai dori să accentuez un singur lucru: seninătatea gândurilor noastre sfinte! Să avem această seninătate, să privim cu seninătate realităţile vieţii bisericeşti şi să fim siguri că vom spori în realizările activismului ortodox.

Onomastica P. S. Sale Episcopului nostru Grigorie.

La praznicul celor trei mari luceferi ai bisericii răsăritene, Sfinţii Vasile, Grigorie şi Ioan, pe cari biserica noastră îi sărbătoreşte cu adâncă evlavie, în ziua de 30 Ianuarie a fiecărui an, P. S. Sa neobositul nostru Episcop Grigorie îşi are ziua onomastică. Cu acest prilej clerul şi poporul din eparhie şi din cuprinsul patriei române, prin reprezentanţii săi legali, îşi manifesta faţă de Episcopul nostru sentimentele de: iubire, stimă şi admiraţie. Ca şi în anii precedenţi, la praznicul „Trei Ierarhi” din anul acesta, Reşedinţa episcopoească din Arad a fost centrul de pelerinaj, unde reprezentanţii tuturor autorităţilor, intelectuali şi popor mult s’au grăbit să depună înaintea vrednicului Arhiepiscop omagiile de dragoste şi stimă. La biserica catedrală s’a oficiat sf. liturgie, împreună cu rugăciuni pentru însănătoşirea P. S. Sale părintelui Episcop, care prin multele alergări dela Arad la Bucureşti şi acolo dela Minister la Minister în cauza bugetului bisericii noastre şi cu deosebire pentru obţinerea retribuţiei preoţeşti pe Oct. Dec. anul trecut, şi-a contractat o gripă acută, care L-a indispus foarte mult.

După sf. liturgie, lumea s’a îndreptat spre Reşedinţa episcopoească. Cu toate că era suferind, P. S. Sa nu s’a putut reţine ca să nu primească personal felicitările şi urările de bine. În numele Consiliului eparhial, Academiei teologice, a clerului şi poporului din eparhie a vorbit frumos părintele cosilier eparhial Dr. Gh. Ciuhandu, care vorbire pentru conţinutul profund şi stilul frumos, o dăm aici în întregime.

P. Sf. Părinte Episcop,

Ne-am adunat aici, fii duhovniceşti ai P. Sf. V: Cler şi Popor, pentruca din prilejul onomasticeii, pe care aţi adoptat-o în monahism şi’n episcopat, să Vă aducem cele mai bune urări fieşti.

Pe firul legăturii sfinte, ce o aveţi prin monahism şi prin sacerdoţiul episcopal cu patronul P. Sf. Voastre care e Sf. Grigorie Teologul, gândul nostru sboară departe în vremi, la acei Trei Ierarhi de odinioară, pe

cari îi prăznuim în sf. biserică, dar şi în aceasta reşedinţă, un fel de biserică şi ea, căci hramul paraclisului din reşedinţa parhială este şi hram al eparhiei Aradului. Şi tocmai deaceia, fiindcă sub acest adăpost noi ne simţim ca în biserică-mamă a tuturor bisericilor din eparhie, ne aducem aminte cu datorniă evlavie de aceea „treime de arhieriei, îngerii pământeşti, cei pe Cerul umblători” astăzi, cum sunt laudaţi Sf. Vasilie, Grigorie şi Ioan.

Dintre aceştia, omonimului P. Sf. Voastre l-s’a dat să deslege legăturile erezurilor prin înţelegerea cuvintelor şi a învăţăturilor sale, şi ca într’o unire să l adune pe cei cu bună înţelegere ai dreptmăritoarei credinţe. În acesti termeni îl proslăviş’e astăzi sf. Biserică ortodoxă de pretutindeni pe patronul P. Sf. V., pe Sf. Grigorie. Iar istoria arată temelul îndreptător al acestei proslăviri; — că, adevărat, sub duhovniceasca sa guvernare a biruit darul, s’a întărit credinţa şi s’au umplut toate de cunoştinţa lui Dumnezeu.

Not, şi toată eparhia, cu întreagă ţara, cunoaştem râvna P. Sf. V. în slujba propovedurii. Şi credem că ar fi o banalizare dacă despre arele apostolice străduinţe şi rezultate aş adăogă aci slabe şi omeneşti cuvinte de lauda.

De aceea din prilejul de faţă, pe care-l privim sub aspectul direcătoriei sfinte a apostolatului mai mult decât sub unghiul consideraţiilor noastre omeneşti, de cari Vă încredinţăm de altfel, Prea Sfinţite din tot sufletul, — doşti-ne voie să Vă aducem azi, din fieşti inimă, o duhovnicească urare, în noia să bătorii de astăzi.

Vă urăm să trăiţi, întreg, cinstit, deplin sănătos şi întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului”. Şi ne rugăm Tatălui din Ceruri, să Vă păstreze organ al Duhului. Şi Domnului nostru Iisus Hristos, al căreia arhierie sunteţi, ne rugăm să Vă dăruiască a fi şi P. Sf. Voastră înger pământesc şi trîmbiţă a dumnzescului sunet. Iar sf. Grigorie, ocrotitorul P. Sf. V. să Vă ajute a birui, ca dânsul, şi să vedeţi surpându-se legăturile erezurilor şi sporind dreapta credinţă, în sufletele şi în faptele eparhiilor. Cuvântul să Vă fie, ca al sf. Grigorie: desfătare limbii, a tot auzul dulceofă, mană de viaţă, miere din platră şi îngerească pâne cerească.

Intru muşi ani, Stăpâne!

Profund afectat, P. S. Sa părintele Episcop Grigorie a răspuns într-o vorbire plină de învăţătură înalte, care vorbire o vedăm aşă după cum am putut-o reproduce.

Prea Cucernice Părinte Consilier.

Prea Cucernici Preoţi şi Fraţi,

Doamnelor, Domnilor,

Iubiţii Mei fii sufleteşti,

Sf. apostol Petru spune într’una din epistolele sale, că cel ce grăieşte să grăiască cuvântul lui Dumnezeu şi cel ce slujeşte, să slujească lui Dumnezeu.

Găsesc acest cuvânt potrivit cu prilejul zile onomastice. Ce însemnează viața unul om în raport cu timpul? Dacă facem aprecierea timpului, ajungem să facem și aprecierea vieții om-nessi. Chiar și o viață cât de lungă, în raport cu timpul, abia are valoarea unei clipe. Căci, după cum spune psalmistul în ps 89. „o mie de ani, înaintea ta, Doamne, este ca ziua ce a trecut.“ Noi oamenii putem face aprecieri relative, dar nu putem aprecia însemnătatea unei zile. Într'o zi a venit Mântuitorul nostru Iisus Christos, într'o zi au venit apostolii ucenicii și toți sfinții. Într'o zi s'au născut toți puternicii împărați și toți oamenii mari și o zi a adus și mărirea lui Napoleon.

O zi a fost și aceea care arată preamărirea celor trei mari chiriarhi ai Bisericii.

Și dacă totuși găesc să arat însemnătatea acestor zile, a cărei însemnătate își are sensul ei pentru Mine, alegându-mi ca patron pe unul din sf. Părinți, pomeniți în încheștă zi, o fac împreună cu fugăduința de a fi slubaș a lui Dumnezeu și să împlinesc voia Lui până la ultima zi a vieții mele. Și, dacă azi sufăr de o indispoziție, sper să mă fac iarăș bine, ca să putem sluji împreună lui Dumnezeu și Bisericii Sale.

Țin să-ți mulțumesc Prea Cucernicei Tale, care ești președintele Asociației preoților din Ardeal, pentru urările ce-mi faci și promit să fiu și de aci înainte sprăjitorul acestei preoții.

Vă spun că în inima mea nu a fost vicleșug și dragostea mea va rămâne aceeaș față de toți aceia, cari împreună cu Mine slujesc aceluiaș ideal, pe care ni-l-a arătat Mântuitorul Christos.

Cupă acestea oaspeții au fost invitați la gustare, iar reprezentanții autorităților au fost reținuți la masă. Din cuprinsul eparhiei și din mai multe părți ale țării P. S. Sa a primit felicitări pt. ziua onomastică.

Suflete țapene.

În tezaurul bogat fără margini al sfintei scripturi sunt atâtea frunseți vii, cari impresionează adânc sufletele noastre.

Un singur șir este în stare să scoată sufletul nostru din întristarea cea mare, așa cum a scos Moisi apa din stânca cea mai sacă.

Alt șir ne face să privim în cel mai ascuns lăuntru al nostru, tocmai atunci, când ni se pare că înălțuți de vedeniile lumii, am fi mai puțin dispuși pentru o introspecțiune.

Dar scena care ne înspăimântă și ne cutremura mai mult este cea cu fratele țapăn de-abinelea la suflet, care nu vrea să asculte nici de fratele lui, nici de una sau două mărturii, nici de biserică. Figura cea mai sinistă din întreaga scriptură este a acelei ființe, pe

care Di nostru Iisus Hristos o întitulează păgân și vameș. Pe păgân și vameș, așa cum îi este făcut portretul pe vecie în cartea sfântă, nu-l poate mișca nimic pe lume, nici o bucurie, nici o durere, nici o rugămintă, nici o muștrare; el are ceva din nepăsarea și imobilitatea unei figuri de paradă de pe acoperișul cutărui palat.

În numărul de Crăciun al unei reviste cetisem despre starea sufletească neagră a unui condamnat la moarte în ziua nașterii Domnului. Nenorocitul, care nu știe când i-se taie capul, a început să plângă la auzul cuvintelor, că azi e Crăciunul.

Fel de fel de amintiri plăcute, pe cari le va fi avut și el în viața lui, au început să-i lumineze și să-i încălzească sufletul, barem pe vre-o câteva clipe.

Dar aceea ce este mai de mirare, tot aici scrie, că preotul care era cu rândul la închisoare a îmbrășat pe un astfel de nenorocit, în pragul execuției.

Explicarea lucrurilor am găsit-o în cutare sat la un praznic mare.

Era o atmosferă splendidă de iarnă. Afară peste tot stăpânea o albeață candidă de nea, par'că venită tocmai din ceriuri.

Pomii chitși cu flori în mii de forme străluceau ca niște veritabili brazi de Crăciun în lumina lunii întârziată până dimineața.

Clopotele sunau ca niște glasuri cerești, iar în biserică frumoase melodii, amestecate cu fum de smirnă și tămâie, ridicau peste țărâna pământului, în o lume mai frumoasă și mai curată, sufletele bune Evanghelia de Crăciun par'că este un glas bătrân, dar puternic, care pătrunde în toate colțurile și în toate sufletele.

Și eu abătut și trist la suflet am înțeles foarte bine de ce în Franța cutare preot nu s'a sfrit să îmbrățișeze pe cutare bandit temut și adânc decăzut până la treapta animalelor sălbatice. Poate acest bandit, cu toate că a fost bandit a avut și el barem o sfărământură de suflet, pe care poate alții cari nu sunt bandiți nu o au.

Eu și în ziua de Crăciun văd sufletele înfumurate, sufletele seci și țapene, cari înfășurate în cele mai scumpe haine pășesc pragul bisericii fără să-l miște ceva din podoabele sufletești împreunate cu praznicul. Poate să fie sărbătoare dela capătul acesta al lumii până la capătul celalalt al ei, țapenii la suflet nu simt nimic, chiar ca și păgânul și vameșul din evanghelia.

Acum deabea înțeleg perfect de bine oamenii cari se strâmbă de bucurie când pot

vedea o lume întreagă în nenorocire și cari cu acelaș sânge rece asistă și la nuntă și la spânzurătoare.

Țapenii la suflet, dacă formează adevărată nenorocire a lumii, noauă ne pot fi de folos.

Nimic nu te poate mângăia mai mult în lume decât vederea, sau auzirea unui țapan la suflet, fiindcă numai atunci poate pricepe că orice nenorocire grea, orice durere amară, i-le trimite Dumnezeu, totuși este o pedeapsă mai mică și mai trecătoare decât să fi teapăn la suflet.

Se spune că mașina nenorocește oamenii moderni, dar adevărul este că înțepenirea sufletească produce cele mai groaznice nenorociri, fiindcă ce poate fi mai grozav decât să trăiești între oameni țapeni la suflet, cari nu pot plânge cu cei ce plâng și nu se pot bucura cu cei ce să bucură, fiindcă ei sunt păgâni și vameși. Viața modernă, ca un rău mare, ne scoate tot mereu la suprafață oameni țapeni la suflet, cari ca niște balene grozave fac pradă între peștișorii mici dar valoroși.

Și pe țapeni la suflet îi găsim între toate straturile sociale și culturale. Și vai ce jale! Sfânta scriptură are cuvânt de certare pentru tot felul de păcătoși, dar pentru cei țapeni la suflet nu are decât desgust, în semn că ei reprezintă calitatea din urmă a ființei omenesti, că țapenii la suflet nu mai au posibilitatea să se ridice și că din ei a murit orice schinteie de bunătate, frumuseță și adevăr.

Fugiți deci de țepeneala sufletească.

Dr. Ștefan Cioroianu

ppop.

„Zilele sânt rele.“

— Câteva cuvinte în legătură cu criza actuală. —

Într'un loc în Sf. Scriptură, se dă următorul îndemn duhovnicesc: „... luați seama cu strășnicie, cum umbleți, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți, răscumpărând vremea, căci zilele sânt rele.“

Sunt cuvintele Sf. Ap Pavel către Efeseni, cari pe acea vreme, desigur vor fi trăit zile de mari zbulcium. Era pe vremea, când El, „sol“ al Evangheliiei, era „legat în lanțuri;“ iar ei, Efesenii, o mână de oameni dornici de mântuire, erau asaltați din toate părțile „cu cuvinte deșarte“.

Par'că nu s'a schimbat nimic de atunci. Indemnurile acestea sunt de actualitate. Cine ar îndrăzni să spună, că zilele, cari încheie a doua mie de ani dela Nașterea Mântuitorului, nu sunt rele? Într'o țară vecină cu a noastră, în Rusia, sunt și azi soli ai Evangheliiei legați în lanțuri. Țara noastră chiar e îm-

pânzită fie de clasicii profeți mincinoși, cari oferă sufletului apa terapeutică a lacului Vitezda, fie de sofisti, cari în bie trupului mai multă dreptate la odihnă și plăcere, și o mai echitabilă împărțire la simpasiunile zilei.

Acestor neajunsuri de fecundă subminare sufletească, se mai adaugă crahul economic-financiar, care a dat anză în ultimul timp la atâtea congrese și consfătuiri. Ruinarea aceasta însă în gospodărie, criza de natură materială, o simțim cu toții, de ea ne sesizăm mai mult, și în afară de ea puțin văd o altă criză. Au fost mai puține congresele cari s'au întrebă că ce vor face cu sufletul. E aceeași veche și veșnică grijă a omului, mai mult față de trup decât de suflet, pe care Isus a reprobă-o de atâtea ori și în atâtea forme.

Natural, nu vom putea susține că nu există o depresiune economică financiară. Declinul stării economice, însă, începe de acolo de unde am neglijat cele sufletești. Din seara în care am uitat a ne face cruce și a zice rugăciunea de mulțumită. Din ziua în care am închis registrul spiritual în care purtam contabilitatea faptelor noastre. Așa că necazurile, lipsurile noastre cotidiene de ordin material, nu sunt decât roadele sufletului anemiāt de hrană, răsbunarea sufletului desconsiderat. E un proces psihologic acesta, tratat de cea mai elementară psihologie socială și individuală. Noi însă, „ne-am deprins să căutăm pricina relelor, care bătue viața noastră, în o mulțime de lipsuri materiale, în cele din afară ale vieții și am trecut cu nepăsare tocmai pe lângă ceea ce e mai bolnav și suferă mai dureros în noi: sufletul nostru“. (Pr. Gr. Cristescu : Capernaumel Capernaumel pag. 17).

Da, în aceasta constă răutatea zilei. Depresiunea morală ne covârșește și ne sufocă cu mult mai mult decât cea economică.

Aceasta e marea criză a vremii noastre: criza morală. Criza de altruism, de sinceritate, de modestie, de echilibru sufleteșc, de frica de Dumnezeu. Este ceva bolnav și cangrenat, un mișc de vitalitate creștină în sufletul omului de azi. Ce legătură poate avea cu criza economică financiară faptul, că o servitoare se sinucide, părăndu-i-se că are gura prea mare și că nu e luată îndeajuns în considerare? (Cuvântul din 13 Iunie 1930). Ori cum justifică mizeria și descumpănirea materială faptul că la Timișoara se sinucide o altă femeie, care lasă următoarea scrisoare: „Am fost și bogată și săracă, dar m'am plictisit“ (Curentul din 4 Aug. 1930).

Iată spiritul vremii, caracterizat în aceste două cuvinte ale acestei exaltate: „m'am plictisit“.

Da, da. Nu trupul e însetat. Nu pâinea lipsește. „Căci a da pâine din belșug e totul pentru animal, dar e prea puțin pentru om. Omul e însetat de vecinicie. Sufletul lui nu se satură cu toate bunătățile din lume. Proletariatul moral nu se poate desfința cu sa-

larilor mari și cu îndemnizații de hrană și de chirie.“ (Pr. Gr. Cristescu op. cit. p. 15).

Iată cuvinte cari verifică o experiență și indică o îngrijire salutară. În acest senz vorbesc și laicii față de situația zilei. D. P. Șelcaru scrie, că în discursul d. prof. Iorga, ținut în șed. Camerei din 5 Decem. 1930, s'a putut constata clar că: Refacerea elementului viu, reîntremarea sufletului omenesc, este obligația ceasului de față“.

Iar dumnezeiescul Apostol Pavel ne-ar prescrie „împotriva zilei rele“ ceea ce a prescris și Efesenilor acum două mii de ani în epistola adresată lor la cap. 6, vers 13—17: Să ne încingem cu adevărul, să ne îmbrăcăm cu platoșa dreptății, să luăm pavăza credinței, coiful mântuirii și sabia duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu.

Acestea sunt armele Cerului.

Pr. G. Perva

Pagina studenților dela Academia teologică.

Dușmanii Bisericii lui Hristos și-ai neamului românesc.

Sunt unii oameni — milionari de timp — cari tot des cutreeră satele noastre și spun lucruri pe cari nu le-a mai auzit nimeni, de când s'a pomenit lumea. Astfel: că ei nu mai sunt ca ceilalți creștini, ei nu păcătuiesc, că s'au pocăit, nu mai țin legea noastră cea strămoșească de până aci, nu mai recunosc preoția lăsată de însuși Mântuitorul nostru Isus Hristos, nu voiesc să audă de biserică, care e casa Domnului, nu țin posturile, sărbătorile, nu le trebuiesc slujbele noastre etc. Prin toate părțile varsă veninul învățăturilor lor greșite. Astfel învață că lumea să se lapede de biserică; de preoți, de botezul primit în copilărie, să se boteze a doua oară. Apoi — zic ei — e destul omul să creadă ca să fie mântuit. Dar Mântuitorul nostru Isus Hristos zice: „Nu tot celce îmi zice Mie; Doamnel! Doamnel va intra întru împărăția cerurilor, ci acela ce face voia Tatălui Meu, Carele este în ceruri“ Mat. 7²¹. Tuturor acestor neînțelegători ai Sf. Scripturii li-se potrivesc cuvintele: „Datu-le-au lor Dumnezeu duh de împietrire, ochi ca să nu vadă și urechi ca să nu audă, până în ziua de astăzi“ Rom. 11⁹.

Toți celce se lapedă și se înstrăinează de Biserica lui Hristos sunt păgâni și vameși, după cuvintele sf. evanghelii dela Matei 18¹⁷. „De nu va asculta nici de sobor, să-ți fie ție ca un păgân și vameș.“

Că pocășii sunt și dușmanii neamului românesc e la mintea oricui. Poate cineva să voiască binele Românilor, când îi învață să se lapede de legea strămoșilor lor? Cine crede oare că acei străini, cari stau în fruntea sectelor, le doresc binele Românilor? Instrăinarea de legea strămoșească aduce cu sine slăbirea neamului. Înainte cu câteva sute de

ani domnitorii calvini din Ardeal au căutat cu orice preț a-i converti pe români la calvinism, ca mai târziu să-i poată face unguri, ceea ce din norocire nu le-a reușit. Astăzi, după ce bunul Dumnezeu ne-a scos din robia străinilor, se îngrijește diavolul pe altă cale să ajungem iarăși sub robia lor. Întrebăm noi, pentru ce umbli prin satele noastre predicatorii plătiți de străini din diferite părți, pentru a-i duce pe oameni la mântuire? Pentru ce dau atâtea cărți de pomană și cu ce scop? Pe ai cui bani se tipăresc acele cărți? Cu ce scop sunt veniți banii din America? Astfel fiind situația ne vine întrebarea, ce-i de făcut?? Să fim tari în credința strămoșească ortodoxă, care este credința adevărată, credința lui Hristos.

Orice ispite și necazuri ar veni, să nu ne pierdem credința, să le răbdăm toate, căci: „Celce va răbda până'n sfârșit, mântulise-va“ — Matei 10³². — Mântuirea o găsim în sf. noastră Maică Biserică și în Isus Hristos, care e Mântuitorul lumii. Sfânta Biserică a fost maica ocrotitoare, ajutoare în necazuri, mângâitoare în suferințele moși-strămoșilor noștri.

Ce-am fi făcut noi Românii, dacă nu am fi avut Biserica noastră? Ne-ar fi înghițit poporul străinilor.

Pentru aceea să iubim Biserica din tot cugetul nostru, din toată inima noastră și virtutea noastră. „Ceru mult luminos Biserica s'a arătat, pe toți credincioșii luminându-l, într'ansa stând strigăm: această casă întărește-o, Doamnel!“

Arad, la 14 Noemvrie 1930.

Ioan Faur
stud.-teolog.

Revenire la ortodoxie.

Biserica ort. rom. din Caporal-Alexa, (fost Cherchiiu), protopopiatul Șiria, a avut bucuria de a vedea revenind la sânul ei de Mumă, pe fiii ei — cari timp destul de lung au fost despărțiți de Dânsa, — anume: Ilie Comloșan, fost șef al sectei pentecostaliste și soția; Ghigor Lipovan și fiii: Ghigor de 20 ani și Ioan de 18 ani; Văd. Florița Dehelean; Dș. Sida Lipovan 18 ani; Lena Brad de 17 ani.

Pentecostaliștii au ajuns, prin cearta dintre ei, să se desbîne, rămânând, din 60 suflete, vr'o 33 la adunarea ce o țin dintr'un loc într'altul (Ilie Comloșan i-a scos din adunarea ce fusese în curtea casei sale), iar 8 au revenit la ortodoxie, restul de 20 suflete ar veni la Biserică — ceea ce au și declarat unora — dar îi reține mentalitatea sectară, care îi îngrozește de prima prezentare în sfta Biserică.

Din faptul învrăjbirii dintre Pentecostaliști, reținem două adevăruri: Declarația șefului pentecostalist Ilie Comloșan, într'o discuție avută cu conducătorii din jur ai sectei: „Nu suntem dela Dumnezeu, pentru că Fiul său, Isus Hristos, a adus în lume iubirea și pacea,

Iar între noi sunt vrajbe și clevetiri, la 2-3 ani de existență. (Ilie eră atunci pentecostalist încă) Al doilea adevăr, care întărește și mai mult pe primul, este faptul că, tinerii sectari nu urmează bătrânii, ci la timpul liberării de sub tuleală, revin la sf. Biserică.

Meritul reîntoarcerii lui Ilie Comloșan și consoții, îl revine Sftel bisericii și sublimel sale învățături, pe cari Ilie nu le-a mai putut afla nici la bapțiști, nici la pentecostaliști. Pentru aceasta, cea mai mare bucurie este a Maicii, care acum se desfătează cu cântările ce, fiul ei revenit, le cântă din strană cu pricepere și simțire, premărind pe Dumnezeu, pe Care Ea, Biserica ortodoxă, bine-L vestește oamenilor.

Zodia plugului a trecut.

Greu cu plugăria și va fi și mai greu cu plugăria românească. Plugăria noastră se ruinează încetul cu încetul și sigur. De ce? Pentru că zodia plugului a trecut și vine zodia tractorului, care răstoarnă brazdele adânci de tot, cu ajutorul motorului. Plugul nostru s'a învechit, a rămas la coada plugăriei, cu brazdele lui trase pe deasupra pământului, par'că ar fi niște zgârieturi de mătă cu care te joci. Cu plugul nostru vom rămânea tot mai în urmă, căci mugetul și slabele opinteli ale boilor nu pot ține cu găfăitul îndărătnic al motorului, care par'că supărat și busumflat scormonește pământul.

Sătenii noștri ar trebui să se pună pe gânduri. Ar trebui să-și încrețească frunțile lor pline de sudoare și să caute pe toate căile ca să înlocuiască plugul cu tractorul prin întovărășirea mai multor săteni.

Aviz oficios.

Avizăm On. Oficii parohiale cu îndrumarea de a comunica tuturor preoților deficienți, văduve și orfani, cari și-au trimis aici chitanțele pentru ajutorul dela Stat pe anul 1930, că *acel ajutor nu ni-s'a ordonat nici până azi*, deci să fie cu răbdare până ce vom primi ordonanțarea și atunci se va publica în acest organ data plătitiei.

Consiliul eparhial ort. rom. din Arad
serviciul contabilității și al casieriei.

INFORMAȚIUNI.

P. P. S. S. noștri Chiriarhi din Mitropolia Ardealului la Dl Prim-Ministru și la dl. Ministru al Instrucțiunii.

Situația creiată bisericeii noastre ortodoxe ardelene prin noul buget, a îndemnat pe P. P. S. S. noștri Chiriarhi din mitropolia Ardealului să reprezinte interesele eparhiilor ardelene la onor. Guvern al Țării. Dl. Prim-ministru și dl. Ministru al Instrucțiunii au primit Joi în 15 Ianuarie a. c. pe I. P. Sf. Mitropolit Nicolae și P. Sfințiții episcopi: Roman, Nicolae și Grigorie. Înalt prea Sfinția Sa a arătat însemnătatea tradițională a organizației no-

stre bisericești, iar P. Sfințiții episcopi Roman și Nicolae asemenea au pledat pe rând pentru menținerea integrală a aparatului administrativ dela eparhii. La sfârșit a luat cuvântul P. Sfințitul nostru episcop Grigorie, care a arătat rolul cultural și misionar al consilierilor eparhiali în situația de azi. Dl Prim-Ministru a ascultat cu vădită atențiune expunerea P. Sf. Sale, care arăta că în Ardeal consilierii au mare rol cultural, de sftnici episcopești, îndrumători ai tineretului, caselor culturale, ai învățământului religios etc. Intervenția va fi urmată de toată bunăvoința On. Guvern.

Protopopul Butenilor. P. S. Sa Episcopul Grigorie a hirotesit Mercuri în 28 Ianuarie a. c. întru protopop pe părintele misionar eparhial Ștefan Lungu. În zilele grele ce străbatem, rangul de protopop nu mai înseamnă mărime și comoditate, ci muncă grea, încopciată cu îndatoriri mari. Protopopul de azi este forțat să se acomodeze împrejurărilor de decadență morală, în cari trăim și să facă mai multă pastorație decât administrație. El trebuie să fie fratele mai mare al preotului și părintele tractului și să alerge în Dumineci și sărbători în comunele protopopiatalui, să cimenteze sufletele creștinilor către credința străbună și să le apere de dușmanii.

Protopopiatal Butenilor este, în eparhia noastră, cel mai contaminat de sectele religioase. Tocmai pentru acest motiv P. S. Sa părintele Episcop Grigorie și Vener. Consiliu eparhial a încredințat conducerea acestui tract unui protopop cu multă râvnă și bine pregătit. Părintele Lungu după terminarea studiilor teologice a făcut, din inițiativă particulară, studii frumoase. Frumoasa sa bibliotecă este o dovadă că este pregătit pentru greua misiune ce i s'a încredințat „Biserica și Școala” are satisfacția să constate că, asemenea altor fețe bisericești, și părintele protopop Lungu și-a croit calea către frumoasa misiune ce i s'a încredințat, prin coloanele acestui organ, pe care le-a împodobit cu scrisul său. Dorim să se realizeze toate așteptările legate de activitatea părintelui Lungu.

Aniversarea unirii principatelor. A fost și în anul acesta ziua de 24 Ianuarie, aici la granițele României, prilej de înălțarea sufletească pentru noi Români. La toate școalele din Arad s'au ținut serbări comemorative. La liceul M. Nicoară prof. Găvănescu a ținut o vorbire frumoasă, în care a arătat însemnătatea actului dela 24 Ianuarie.

La catedrală s'a oficiat Te Deum, după care părintele Turic a ținut o vorbire plină de miez.

Iar după masă s'a ținut la Palatul cultural o serbare frumoasă, în care s'a comemorat însemnătatea zilei.

Unirea partidelor politice? Se vorbește mereu de unirea, adică înțelegerea partidelor politice, pentru a face un program de lucru gospodăresc în cârmuirea țării. Ar urma ca de acest program să se țină toate partidele. Nu ar fi rău, dar cunoscând câtă patimă și ură se pune în treaba partidelor, nu ne vine a crede că vor putea ajunge la o așa frumoasă și folositoare înțelegere.

Croitorul de reverenți ANTONIU CARDOȘ, s'a mutat atelierul tot pe strada Eminescu No. 41, peste drum dela biserica reformată.

Preoți decedați. Înregistrăm cu durere trecerea din viața aceasta a preotului Ioan Plavoșin, fost preot în Timișoara-Mehala. Părintele Plavoșin a fost un preot care a adus servicii frumoase Bisericii noastre, fapt pentru care fericitul Episcop Ioan I. Papp l-a decorat cu brâu roșu.

Tot la începutul anului curent a răposat preotul pensionat Constantin Feler, care a păstorit cu râvnă pe credincioșii noștri din comuna Târnava, protopopiatul Hălmagiului. Dumnezeu să așeze sufletele lor în corturile dreptilor.

Sfințire de clopote. Duminică în 25 Ianuarie a. c. s'a făcut în Aradul nou sfințirea clopotelor dela biserica noastră. Sfințirea a fost oficiată de protop. Dr. Nicolae Popovici în prezența unui public select. Clopotul mare a fost donat de avocatul Dr. Aurel Crișan, iar cel mic de notarul public Dr. E. Chiriță.

Parohia Aradul nou, compusă mare parte din coloniștii săraci, se bucură că are biserică ridicată prin străduința părintelui prof. Dr. N. Popovici, parohul acestei parohii.

Parastas. Luni în 2 Februarie l. c. la praznicul Intîmpinarea Domnului, s'a oficiat în biserica Internatului eparhial de fete din Arad, parastasul obicinuit pentru marele mecenat al neamului nostru, care a fost Vasile Stroescu. Parastasul a fost slujit de părintele profesor de religie Nicolae Tândrău. A participat, în frunte cu directoara internatului d-șoara Tulia Bogdan, întreg personalul de educație și administrativ. Apoi toate fetele internatului, precum și public din afară. Răspunsurile funebre le-a cântat în mod dulos corul elevelor dela Internat. La fine părintele Tândrău, într-o cuvântare plină de miez, a arătat că cine a fost Vasile Stroescu pentru neamul românesc.

Rugăm Cucernicii preoți, al căror credincioși au luat parte la pelerinajul din 1928/929 și 1930 la sf. Mănăstire H. Bodrog, dacă au vr'un credincios, care a pierdut o batistă cu bani, să comunice cu subsemnatul suma, adresând la Socodor. Protopop Marșien

Parohii vacante.

Pentru îndeplinirea definitivă a parohiei de clasa III. din Iuonești-Termure din ppiatul Hălmagiului, devenită vacantă prin trecerea în deficiență a parohului Sinesie Șerban, în baza încuviințării venerabilului Consiliu eparh. ort. rom. din Arad, Nr. 6540/930, prin acestea se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Venitele stolare legale dela botezuri, cununii, înmormântări.

2. Birul parohial 15 litre cucuruz sfărmit dela fle:are număr de casă, atât din matră cât și din filie, total dela 140 nr.

3. Casă parohială nu este, alesul are să se îngrijească pe speșele sale de locuință.

4. Intregirea dotației dela Stat, pentru care parohia nu lea răspundere. Doritorii de a ocupa acest post, sunt poștiți să-și înainteze cererile lor de concurs, ajustate în regulă și adresate Consiliului par din Iuonești-Termure, în termenul de sus, pe calea oficiului protopopesc din Hălmagiu. Cei din altă eparhie vor avea să adnezeze și învoirea P. S. Episcop eparh. din Arad, pe lângă literile de dimisionare.

Alesul va solvi toate dările publice după venitele sale preoțești și e obligat să catehizeze la școala primară din matră ori filie, fără altă remunerație.

Dat din ședința Consiliului par. din Iuonești-Termure, ținută la 11 Ianuarie 1931.

*Ioan Mizeș adm. par.
președ.*

*Gheorghe Sbârcea
notarul cons. par.*

În înțelegere cu: Cornel Lazar protopop.

2—3

ȘFANTA EPISCOPIE A ARADULUI.

Nr. 7094/1930.

Publicațiune.

Materialul lemnos din perchetul de 4.3 Hectare în pădurea Statului din hotarele comunelor Șoimoș-Milova, cedată în folosința Episcopiei ort. rom. a Aradului, se va da în exploatare pe calea concursului *cu oferte în scris*, cari se vor înainta la Consiliul eparhial ort. rom. din Arad până în **10 Februarie 1931**, unde se pot lua informațiuni mai detaliate.

Exploatarea de fapt se face pe teren de 8 Ha 62 arii, tându-se tot al doilea arbor deja marcat prin organele silvice. Aceasta pentru asigurarea însămințării naturale a terenului.

Exploatarea arborilor marcați se va acorda aceluia anteprenor, carele în schimb pentru întreg materialul lemnos exploatat pe cheltuiala sa, va oferi Consiliului eparhial mai multe vagoane de lemne de foc, crepături, esență cer și carpen, tăiate de 2 ani, și va achita și impozitul agricol pentru pădure.

Lemnele de foc oferite în schimb pentru materialul lemnos exploatat, se vor preda învagonate pe cheltuiala exploratorului în stațiunea c. f. r. unde exploratorul are lemne și le va speda la adresa Episcopiei ort. rom. în Arad. Transportul lemnului pe c. f. r. îl suportă Consiliul eparhial, însă numai pe distanța Milova-Arad. Transportul pentru distanță mai îndepărtată îl privește pe exploator.

Arad, din ședința Consiliului eparhial ținută la 31 Ianuarie 1931.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

Redactor responsabil: SIMION STANA

a acestor societăți dau perspective, suntem totuși la începutul unui început.

Școala românească nu-și desminte însă trecutul. Ți-e mai mare dragul să vezi perordându-se pe scena salet festive, cu râsul lor sănătos, cu nevinovatul lor clipit, micuții școlari ai tuturor școalelor primare de aici, sub conducerea distinselor învățătoare și învățători de aici, în frunte cu directorul Gh. Ioanovici.

Cine n'ar putea ghici, că alături de acești micuți artiști ai jocului, ai cântului și declamării, stau cu ochii în lacrimi de fericire părinții lor.

Și ogorul așteaptă sămânță...

Cu mult suflet au sămănat, în cadrul acestor serbări, lumina evanghelică următorii conferențieri: Dr. P. Țiucra protolierul Timișorii, preoții I. Imbroane, M. Șora, T. Golumba și profesorii: N. Ilieșiu, D. Stănculescu și Dr. Contrea.

În cadrul acestor conferințe au aranjat câte-o sedință festivă elevele dela liceul „Carmen Sylva”, organizate în societatea „Sf. Ecaterina” și elevii școlii normale de aici, organizați în „Societatea Sfântul Gheorghe”, cu disertații ținute de eleva N. Bordoș și elevul G. Ursulescu, în cadrul unor programe bine succese.

Dumnezeu să binecuvinteze bunele năzuințe, ce se depun pentru întoarcerea sufletelor spre Isus.

BCU Cluj Tie Flaviu

Turneuri religioase.

Pentru unii vor fi având un senz bizar aceste cuvinte, iar pentru alții vor părea ceva cu totul paradoxal. Dar să ne explicăm în cele ce urmează:

Dacă luăm în privire adevărul verificat, că în timpul din urmă prin mișcarea numită „Oastea Domnului”, s'a pornit un curent de regenerare morală-religioasă, curent, carele pe zi ce merge are binecuvântatul efect și rezultat, de a trezi tot mai multe suflete la nou suflu de viață creștină, mai purificată și mai ideală, recrutând tot mai numeroși și mai însufleșiți membri din toate clasele sociale. Acest fapt înălțător nu poate decât să ne umple inimile de bucurie, înveselindu-ne sufletele lăncezite în mijlocul toropelii, a golului precum și a secetii vieții moderne de astăzi.

Nu putem îndeajuns aprecia, ba admira chiar, râvna și însuflețirea, ajunsă până la sacrificiu, a multor devotați ostași, cari prin cuvinte și fapte deopotrivă voesc să dovedească lumii indiferente sau impasibile chiar în cele sufletești, că totuși mai există ceva concepție de viață sănătoasă și ideală. Aceasta însă în pătura de jos a societății, de unde s'a și pornit, se alimentează și continuă a se lăți mereu și volul înviorător, menit să desghete glaciarele conștiințe și inimile petrificate ale masei mari.

Acțiunea pornită cu atâta elan de însuflețire creștină de I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan mitropolitul Ar-

dealului, susținută și purtată cu abnegația, osteneală și sacrificiul supraomnesc a părintelui Iosif Trifa, e vrednică de admirația și recunoștința tuturor Românilor și creștinilor de bine, cari n'au rămas reci în fața ei, ci au grăbit să se înroleze fără șovăire în sânul ostașilor, purtând cu biruință și demnitate steagul desfășurat împotriva ademenirilor tuturor vrăjmașilor văzuți și nevăzuți ai legii strămoșești.

Cu atât mai mult ni-se potențează bucuria sufletească, aflând, că nu numai oameni simpli, țărani, ci în timpul din urmă chiar și intelectuali, liber profesioniști de tot felul dezvoltă o febrilă activitate, militând pentru lățirea idealismului creștinesc între oameni. Aceștia nu numai prin scrisul lor, luminat prin duh adevărat creștinesc, ci și prin cuvântări, animate de cel mai puritan sentiment de iubire față de semenii lor de acelaș neam și lege, propagă aceasta reformă spirituală-creștină în întreg cuprinsul țării.

O amintire din copilărie mă îndeamnă să o reproduc în legătură cu aceasta mișcare de propagandă religioasă.

Era pe vremea când eram elev la școala (primară) din Lugoj, de atunci sânt 30 ani. Acolo mi-s'a oferit prilejul de a vedea pe scenă, reprezentate de o trupă ambulăntă, sfintele patimi ale Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Era ceva analog cu reprezentațiile din Oberammergan, deși în proporții mult reduse.

Indelebil mi-a rămas până astăzi în memorie acel spectacol de efect zguduitor, văzând înfățișate pe scenă atât de plastic și impresionant înfricoșatele patimi ale Domnului.

În legătură cu aceste amintiri mă obsedează gândul: De ce nu s'ar putea organiza și la noi o trupă de artiști de seamă dintre oameni mai devotați idealismului creștinesc, în felul celei amintite, care să aranjeze turneuri pe întreg cuprinsul țării?

Menirea acestei trupe ar fi să reprezinte pe scenă momente din viața Mântuitorului, dar cu deosebire Sfintele Sale patimi.

Sunt ferm convins, că dânșii prin acestea ar stârni nu numai interes, dar că acțiunea lor ar avea în multe locuri drept efect chiar multe convertiri de ordin moral-spiritual.

Oare omenirea de azi numai de arta profană — de multe ori puțin edificatoare — să se mai preocupe? Eu aș crede contrariul.

Zilele trecute cetisem în „Déli Hirlap”, că în Budapesta actrița de seamă Terezia Kószeghy dela teatrul național, care și până aci se deosebia prin viața ei particulară foarte mult de celelalte colege, ducând o viață foarte retrasă, a hotărât să se retragă de pe scenă, devenind călugăriță, fiind plictisită de viața de actriță. În acest scop a și început convorbiri cu episcopul Ștefan Zadravetz. Nu abziice însă total de arta cântului, deoarece voeste să cânte și pe mai departe săracilor, voind să coopereze și în corul bisericesc-

Iată deci un classic exemplu — deși nu la noi, ci la streini — de convertire religioasă-morală în viața artiștilor de renume mondială.

Că ce efecte minunate ar putea produce o astfel de trupă ambulantă de artiști converșiți, pe terenul vieții morale-spirituale, s'ar dovedi atunci, când ideea ar fi realizată, punându-se forțele creatoare ale artiștilor și tot efortul talentului lor, în serviciul binelui și al unei concepții mai alese, mai înalte și mai nobile de viață creștină.

Lucian Lungu
preot.

Vrednicia unui preot.

Micuța noastră parohie Bănești, din protopopiatul Hălmașului, este compusă din creștinii buni, evlavioși și cu multă înțelegere către lucrurile obștești. Deși s'au făcut încercări nenumărate, din partea sectarilor, să spargă zidul de rezistență creștinească al locuitorilor din această comună, până la finea anului trecut n'au prins rădăcină, aici, învățăturile celor fugiți dela biserică străbună. Momeli au fost în abundență, și cu bani și tobe și cu trombete.

Iubirea față de biserică mamă a fost mai ferbinte decât față de blidul cu linte. Meritul principal că parohienii noștri din Bănești iubesc așa de mult religia noastră românească, este a preotului harnic și cu fire blândă Alexandru Gligor, care păstorește turma sa cu tact pastoral și cu blândețe de apostol.

Aceste afirmații se dovedesc prin următorul fapt:

În 5 Februarie a. c. un flăcău din comuna Bănești a contractat căsătorie civilă cu o baptistă înverșunată din comuna Mermești, cu numele Floare Nicoară. Tendința bptiștilor din Mermești, cari încă au contribuit să se închee aceasta căsătorie, — era ca, tinera baptistă, născută din părinți bapțiști și nebotezată la biserică, să-și facă și bărbatul sectar. Astfel își ziceau bapțiștii: „dacă vom avea o păreche de „pocăiți“ în Bănești, numărul lor se va înmulți zilnic“.

Planul lor diabolic, însă, s'a sfărâmat de vigilența părintelui Gligor, care la moment ce a luat cunoștință că o oale rătăcită a intrat în turma sa, n'a cruțat nici timp nici osteneli, ca s'o aducă pe calea ce aduce la mântuire. În cealaltă zi, păstorul bun a bătut la ușa noilor căsătoriți și a început să le explice tainele religiei ortodoxe. Le-a vorbit cu temel pastoral despre adevărurile divine pe cari e clădită credința noastră, despre cultul nostru și frumusețea lui. În ziua întâi baptista a fost capacitatea să asculte învățăturile Mântuitorului, a doua și a treia zi a dorit s'o învețe părintele, iar la săptămâna, baptista Floarea Nicoară și-a exprimat dorința sufletului că ea dorește să primească, în biserică din Bănești, sfintele taine ale botezului și cununiei. Casa, unde locuia tinera păreche cu părintii soțului, s'a umplut de-o atmosferă sfântă.

Toți lăcrimau de bucurie.

Iar părintele Gligor a ținut să boteze și cunune pe noua sa parohiană cu un fast deosebit.

Pe ziua de 15 Faur a. c., în calitate de președinte a cercului cultural Hălmașiu, părintele Gligor organizează misiuni religioase în comuna Bănești, la care participă multă lume intelectuală din Hălmașiu și jur, în frunte cu notarul Turuc, mai multe domnișoare, doamne și domni.

Sf. liturgie se începe la ora 9. Pontifică preoții Sirban din Mermești, Găvrilă din Brusturi și părintele Gligor din loc. Biserica era ticsită de public din Bănești și comunele din jur. Pietatea serviciului religios e ridicată foarte mult de răspunsurile liturgice, cântate armonios de corul învățătorilor din Hălmașiu și jur.

La priceasnă a rostit o predică concisă și plină de sfaturi creștine, părintele Găvrilă. Vorbirea părintelui a făcut plăcută impresie asupra auditorului.

La sfârșit cei trei preoți au săvârșit botezul peste noua creștină și cununa celor doi tineri. A fost un moment solemn, când cea ce primea botezul a declarat cu voce sonoră „Cred și mărturisesc un botez... Iar părintele Gligor cu fața plină de bucurie și cu voce vibrantă a ținut o frumoasă vorbire, în care a explicat însemnătatea sf. botez și căsătorii.

Apoi părintele Gligor a citit cu multă evlavie rugăciunea frumoasă din broșura No. 53 a „Creștinului ortodox“, scrisă de părintele S. Stana din Arad. Scriitorul acestor rânduri a participat la serviciile divine din multe biserici, și a băgat de seamă că rugăciunile admirabile, din cârticica păr. Stana, cetite cu evlavie, în genunchi, lasă în sufletele creștinilor cele mai profunde impresii.

Iar azi, parohiana Floare Nicoară este cea mai evlavioasă din Bănești. Și cea mai mare mulțumire sufletească o are părintele său sufletesc, modestul preot A. Gligor

I. Balta
învățător.

La Mormântul Mântuitorului.

În zilele lui Hristos, locurile acestea de osândă din preajma dealului Golgota, erau la marginea Ierusalimului. Azi sunt cuprinse înăuntrul sfântului oraș și nu se mai cunosc acolo stâncile goale de îngrămădirea bisericilor și chilțiilor călugărilor așezate peste ele, paznici veșnici la Mormântul Domnului.

Cum zărește biserică Sfântului Mormânt, toată lumea își descoperă capul, chiar dacă trece mai departe pe ulițele Ierusalimului.

Cum te apropii, sute de cerșetori, cântând, îți ies în cale; apoi vânzătorii de cruci, de mătâni, de icoane, strigă în toate limbile creștine.

Sfântul Mormânt se păstrează într'o mică bisericuță, care și ea este așezată în mijlocul unei foarte